

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
Novo mesto

letnik XIV

oktober 1979

št. 10

Teško pričakovani trenutek: 20. oktobra dopoldne pod znano partizansko vasico Gaberje – motorka je prežagala smrekovo sušico, predstavniki krajevne skupnosti, GG Novo mesto in domačih organizacij pa so s tem slovesno odprli novo cesto na Gorjance in jo izročili svojemu namenu. (Foto Janez Pavlin).

Pomembna delovna zmaga: zgrajena je cesta Gaberje – Krvavi kamen

Tovarišice in tovariši, spoštovani gostje!

Naložena mi je nadvse prijetna dolžnost, da spregovorim o pomenu ceste Gaberje–Krvavi kamen, ki jo na današnji slovesnosti v okviru praznika občine Novo mesto predajamo svojemu namenu. Zato mi dovolite, da vas v imenu vseh delavcev gozdnega gospodarstva Novo mesto najprijetneje pozdravim in da vam zaželim kar najprijetnejše počutje najprej tu v partizanskih Gaberjih in kasneje na idiličnih Gorjancih, ki so ravno v tem času odeti v živopisno paletu jesenskih barv.

Želja po zgraditvi ceste Gaberje–Krvavi kamen je bila že dolga leta prisotna tako med gozdarji, kakor tudi med prebivalci podgorjanskih vasi. S te strani so bili Gorjanci namreč

popolnoma nečustopni. Le skrivne markirane planinske stezice in slabe kolovozne poti so vodile v osrčje temačnih bukovih gozdov, kjer je bilo prizorišče dogajanj iz Trdinovih bajk in povesti o Gorjancih. Spravilo drv in sena je bilo možno samo z volovsko ali konjsko vprego na vozovih, ki so bili opremljeni samo s prvima dvema kolesoma. Le v letih 1952 – 1957 je od Krvavega kamna do Gaberja obratovala samotna krožna gozdarska žičnica, ki je po tej poti prepeljala v dolino veliko lesa.

Zato ni čudno, da so krajani Gaberja ob trasiranju ceste na odseku Krvavi kamen–Koprivnik (zgraditev tega dela ceste smo imeli namreč predvideno gozdarji v našem srednjeročnem programu) začeli skup-

no z nami razmišljati še o povezavi Koprivnika z Gaberjem oziroma o povezavi Gaberja s Krvavim kamnom. Prvim takim razmišljanjem je predlanskega septembra sledil sestanek v Gaberju, na katerega je KS povabila poleg gozdarjev tudi tiste novomeške delovne organizacije, ki imajo v Gorjancih svoje počitniške domove in vse tiste, ki so zainteresirani za razvoj zimskega in športnorekreativnega centra na Gorjancih. Že ta prvi stavek je bil spodbuden in pokazalo se je, da bo ideja uresničljiva in da bo lahko samo z združenimi močmi možno zgraditi cesto, dolgo 8 km. Pri tem naj pripomnim, da samo gozdno gospodarstvo Novo mesto, kljub temu, da za tovrstne investicije združuje sredstva vseh 9 temeljnih orga-

Mednarodna vrtnarska razstava

V Ljubljani je bila od 14. do 17. septembra 1979 mednarodna vrtnarska razstava. Na tej razstavi je razstavljalo tudi gozdno gospodarstvo Novo mesto in prejelo bronasto medaljo z diplomom. Konkurenca je bila huda, saj so razstavljali tudi vrtnarji iz Holandije, Italije, Češke, Avstrije in vrsta priznanih podjetij iz Jugoslavije, vseh skupaj okoli sto. Zaradi tega smo na prejšeto kolajno še posebno ponosni.

ALOJZ SERINI

nizacij združenega dela in kooperantov, take investicije ne bi zmoglo. Pri celotnem prihodku 34 milijard S–din in pri velikih potrebah po bioloških vlaganjih v malodonosne dolenske gozdove, ki predstavljajo kar 17 odstotkov od vrednosti prodanega lesa, ostane res zelo malo denarja za gradnjo gozdnih cest.

Po tem prvem sestanku, za katerega sem rekel, da je bil dokaj spodbuden, saj so vsi zainteresirani pokazali dobro voljo, je prevzel vlogo koordinatorja oziroma nosilca samoupravnega dogovarjanja IS SO Novo mesto, ki je pripravil tudi predlog samoupravnega sporazuma o sofinanciranju te ceste. Moram omeniti tudi to, da je bil v tem času podpisan družbeni dogovor o programu oblikovanja in razvoja memorialnega območja Zumberak–Gorjanci, ki so ga podpisale vse slovenske in hrvatske občine, ki nanj mejijo. V ta program in v že omenjeni samoupravni sporazum je bila vključena tudi cesta, ki jo danes izročamo svojemu namenu in ki bo ob dodatni gradnji na Gorjancih omogočila tudi s te strani najkrajšo povezavo z Žumberkom v sosednji SR Hrvatski.

Tako je končno po temeljnih pripravah in že po začetni gradnji z zgornjega konca navzdol, lani 23. novembra prišlo v Gaberju do podpisa samoupravnega sporazuma o sofinanci-

(Nadajevanja ne 102. str.)

ranju ceste. Podpisnikov je bilo devet: IMV Novo mesto, DES Ljubljana—TOZD Elektro Novo mesto, Tekstilna tovarna Novoteks Novo mesto, SGP Pionir Novo mesto, Tovarna zdravil Krka Novo mesto, Samoupravna komunalna skupnost Novo mesto, Skupščina občine Novo mesto, KS Gaberje in GG Novo mesto. Prvih sedem podpisnikov je obljubilo, da bodo prispevali za zgraditev odseka Koprivnik—Gaberje 218 milj. S—din, kar predstavlja v skupni vrednosti investicije za 8 km dolgo cesto, ki znaša 925 milj. S—din, 23 odst. KS Gaberje je uredila vse potrebno v zvezi z lastništvom zemljišč, po katerih poteka cesta (odstopne izjave), GG Novo mesto pa je tudi za ta odsek izdelalo projekt in zgradilo obračališče pri planinski postajanki Vinka Paderšiča na Gosposidični. Poleg že omenjenih 23 odst. združenih sredstev je GG Novo mesto investiralo za izgradnjo ceste 590 milj. S—din ali 64 odst. SIS za gozdarstvo SRS pa je prispevala nadaljnjih 118 milj. S—din ali 13 odstotkov od celotne vrednosti.

Cesta je bila kljub težavnemu terenu in slabim vremenskim razmeram zgrajena v razmeroma kratkem času, kar je brez dvoma rezultat razumevanja vseh podpisnikov samoupravnega sporazuma in požrtvovalnosti delavcev naše TOZD

Gradnje. Moram reči, da naša delovna organizacija v vsem dolenskem prostoru, kjer gošpodari z gozdovi, že vrsto let pri podobnih akcijah zelo uspešno sodeluje s krajevnimi skupnostmi. Primer te akcije pa je prvi, v katerega je bil vključen širši krog interesentov, kar je omogočilo, da lahko danes z novo delovno znago prispevamo k čim slovesnejšemu prazniku občine Novo mesto.

Že v začetku sem omenil, da nameravam spregovoriti nekaj besed o pomenu te ceste. Ne bi podrobneje navajal, kakšnega pomena je za družbene in zasebne gozdove, ki jih odpira v tem doslej težko dostopnem predelu Gorjancev. O tem smo že govorili. Omenjeno je bilo tudi že, da spada izgradnja ceste v program ureditve memorialnega območja Žumberak—Gorjanci, to je tistega območja, na katerem so se v času NOB skupaj z rano ob rami borili slovenski in hrvaški partizani in na katerem se je kovalo bratstvo in enotnost ed narodi in narodnostni Jugoslavije. Smatram, da bi bilo v ta namen na vseh krajih, kjer so se odigrale težke borbe in kjer so našli svoje zatočišče partizanski ranjenci, potrebno postaviti spominska obležja, podobno kot je to že v dobrih meri urejeno na območju Kočevskega Roga. Zato gozdarji predlagamo, da se nova cesta poimenuje po Gorjanskem bataljonu. Naši mladi generaciji je nanreč

Med gosti ob otvoritvi nove ceste na Gorjance sta bila tudi prvoborca Jože Borštnar (tretji z leve) in Niko Šilih (tretji z desne). Na sliki: v pogovoru s tovariši iz občinskih družbenopolitičnih organizacij (Foto Janez Pavlin).

treba pokazati, kje se je boril slavn partizanski gorjanski bataljon in kje so bile v skupnih akcijah s hrvaškimi partizani izvojevane junaške zmage nad sovražnikom. Če bi našteval dalje, bi lahko rekel, da ima ta cesta tudi velik pomen v pogledu SLO, saj je zgrajena tako, da omogoča najhitrejšo in najbolj učinkovite manevre partizanskih enot in enot teritorialne obrambe v primeru vojne.

In končno ima ta cesta zelo velik pomen za razvoj zimskega

in športno—rekreativnega turizma. Gorjanci skupaj z Žumberkom ne predstavljajo samo tovrstnega zaledja za Novo mesto, ampak tudi za širšo okolico, kot sta, denimo, Ljubljana in Zagreb. Že danes ugotavljamo, da si delovni ljudje, ki živijo v mestnem vrvežu in delajo ob ropotu strojev, zelo radi iščejo razvedrila in oddiha v gozdovih. Naši gozdovi ali bolje rečeno naša velika zelena pljuča, za katera lahko trdimo, da smo lahko srečni, ker jih imamo v takem izobilju, so neprecenljivo naravno bogastvo. Na žalost in resnici na ljubo povedano pa lahko ugotavljamo, da se obiskovalci gozdov čestokrat vedejo nekulturno, saj povsod lahko opazimo njihove sledi v obliki odpadkov, nemalokrat, zaradi malomarnosti, pa povzročijo tudi gozdne požare, ki pustijo za seboj nepopravljivo škodo. Če si ob tem postavimo vprašanje, ali naj novozgrajena cesta poveča pustošenje naravnih bogastev, bo odgovor verjento malce težak. Prav gotovo se to ne bo zgodilo, če bomo znali varovati naše gozdove, če bomo znali prisluhniti utripu narave tako, kot je to znal Janez Trdina in če bomo, kar posebej poudarjam, znali načrtovati vse objekte za rekreacijo in oddih delovnega človeka tako, da se bodo kar najbolj vklapljali v dano naravno okolje.

Gozdarji, ki nam je zaupano gospodarjenje z gozdovi, ki so po ustavi in zakonu o gozdovih dobrina širšega družbenega pomena, se bomo preko SIS za

(Nadaljevanje na 103. str.)

Cesta je odprta, prvi gostje so se podali po njej do Krvavega kamna. Gospodarstvu, turizmu in izletništvu, oddihu delovnih ljudi in nadaljnjemu razvoju Podgorja odpira nova cesta v osrčje Gorjancev dolgo pričakovane obete in neštete želje, da bi se tudi tu obrnilo na bolje... (Foto Janez Pavlin).

TOZD, Tok	Za sam.spor.o skup.osnov. in meril.za delit.sred.za OD in skupno porabo je glasovalo:		Za prav.o osnov.in meril.za del.sred.za OD in skup.por.je glasovalo:		Za dopol.sam.spor.o ugotav.rasporej.cel.prihod.skup.prih.doh.čist.doh.in islem.ugod.:	
	delavcev	%	delavcev	%	delavcev	%
TOZD "Gozdarstvo" NOVO MESTO	90	83	89	82	92	85
TOZD "Gozdarstvo" STRAŽA	68	67	68	67	68	67
TOZD "Gozdarstvo" Podturn	71	68	67	64	63	60
TOZD "Gozdarstvo" ČRNOŠNICE	62	70	62	70	61	69
TOZD "Gozdarstvo" ČRNO MELJ	85	88	81	84	84	87
TOZD "Gradnje" NOVO MESTO	31	84	31	84	30	81
TOK "Gozdarstvo" NOVO MESTO	28	72	28	72	27	69
TOK "Gozdarstvo" ČRNO MELJ	25	86	25	86	28	97
TOK "Gozdarstvo" TRERELJ	22	84	20	77	21	81
DSSS	44	76	47	81	52	90
Isid referendum na ravni DO		76		75		76

Jože Kovačič

spremljajoče akte, ki skupaj tvornjo nov način obračunavanja osebnih dohodkov.

Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo bo stopil v veljavo 3. 11. 1979 s tem, da bomo uporabljali določbe III. poglavja pravilnika, to je določbe, ki govore o ostalih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke (materialnih nadomestil) od 3. 11. 1979, ostale določbe pravilnika pa od 1. 1. 1980, iz istega razloga kot samoupravni sporazum.

JOŽE KOVAČIČ

KRATKE, A ZANIMIVE VESTI

— 26. septembra 1979 sta direktor gozdnega gospodarstva ing. Jože Petrič in predsednik predsedstva SIS za varstvo spomenikov in naravnih znamenitosti na Rogu Franc Leskoček-Luka podpisala samoupravni sporazum, s katerim je prevzelo gozdno gospodarstvo vzdrževanje vseh naravnih znamenitosti in spomenikov NOB na Rogu. Ob tej priložnosti je bil sprejet tudi predlog o modernizaciji ceste Podturn-Baza 20.

— Pred kratkim so bili gostje TOZD Gozdarstva Straža belgijski parlamentarci. Ogladali so si revir Soteska. Našim gozdarjem so izrekli pohvalo za skrb nad gozdovi, ki so na tem področju res lepo urejeni.

— Strokovni svet ugotovi, da ni več problemov s prevozi lesa. Le TOK Črnomelj ima se 300 m³ hrastovine. Prevoze bo opravila TOZD Podturn.

— Gradnja kamnoloma na Brezovi rebri je odklonjena. Nova lokacija je predvidena na področju med Novim mestom in Mimo pečjo — v Kačjih ridah.

Referendum je uspel

Referendum, s katerim smo odločali o samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, o pravilniku o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter o dopolnitvah samoupravnega sporazuma o ugotavljanju in razporejanju celotnega dohodka, skupnega prihodka, dohodka, čistega dohodka in dohodka izjemnih ugodnosti, je v celoti uspel. O predlaganih aktih je odločalo 636 delavcev od 688 zaposlenih ali 92,44 % vseh zaposlenih delavcev. Vsi predlagani samoupravni akti so bili sprejeti, zato bi bilo smotno opozoriti na nekaj zadev, ki zadevajo njihovo uporabo in veljavnost.

Dopolnitve samoupravnega sporazuma o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka, skupnega prihodka, dohodka, čistega dohodka in dela

dohodka izjemnih ugodnosti veljajo in se uporabljajo od 3. 11. 1979.

Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne do-

hodke in skupno porabo bo stopil v veljavo 3. 11. 1979, uporabljali pa ga bomo od 1. 1. 1980, ker bomo do takrat imeli sprejet tudi pravilnik o razvidu del oziroma nalog in druge

Tudi letos je bila razstava „Gozd, gobe, cvetje“ zelo dobro obiskana. Na sliki: vrtnarski kotiček (foto: Alojz Serini).

(Nadaljevanje s 102. str.)

gozdarstvo novomeškega gozdnogospodarskega območja in preko SIS za gozdarstvo SRS dosledno borili proti kakšnimkoli črnim gradnjam in se zavzemali za dosledno spoštovanje in upoštevanje danega naravnega okolja, ki mora imeti prioriteto in odločilno vlogo pri vsakem posegu v naravo.

Človek namreč lahko živi brez lesa, težko pa si predstavljamo, kako bi živeli brez gozda, čeprav je hkrati znano, da les spremlja človeka od rojstva, ko ga položijo v leseno zibelko, pa do smrti, ko ga položijo v leseno krsto.

Oprostite mi, če sem nekoliko več govoril o potrebi po varstvu najbolj zdravega naravnega človekovega okolja, to je gozda, ki prekriva kar 52 % površine naše dolenske regije.

Poglejte! Ko nas je lani v začetku maja obiskal predsednik sveta za varstvo človekovega okolja Jugoslavije dr. Aleš Bebler in ko smo mu na drugi strani Gorjancev pokazali lep nasad iglavcev na Vahti, smo ob kratkem sprehodu v gozd kar zardeli, ko smo naleteli na odvržene štedilnike, hladilnike in celo na napol preperelega mrtvega telička, okrog katerega so se širile neprijetne vonjave.

Takih in podobnih primerov bi lahko našel še veliko. S tem primerom sem hotel samo podkrepi dejstvo, da bo delovni človek lahko doživel pravo rekreacijo samo v čistem in neokrnjenem naravnem okolju.

Gorjanci s svojimi vitalnimi bukovimi gozdovi in košenicami, s katerih je prelep razgled v dolino, so enkratni in zato nikar ne oskrunimo njihove toliko opevane idilike in naravne prvobitnosti!

Tovarišice in tovariši!

Prav je, da se ob taki delovni zmagi spomnimo tudi tistih, ki so s svojim požrtvovalnim delom pripomogli, da je bila

cesta v tako kratkem času tako solidno zgrajena. Zato gre vse priznanje delavcem TOZD Gradnje.

Na koncu se prisrčno zahvaljujemo vsem udeležencem samoupravnega sporazuma in SIS za gozdarstvo SRS za finančno podporo, brez katere danes ne bi mogli praznovati delovne zmage. Naj končam z željo, da bi se še večkrat srečali ob podobnih slovesnostih. Hvala vam!

JOŽE PETRIČ, dipl. ing.

(Nagovor ob otvoritvi ceste Gaberje-Krvavi kamen, v Gaberju 20. oktobra 1979.)

Uspešno tričetrtletje za nami

Poročilo o poslovanju gozdnega gospodarstva Novo mesto od 1. 1. 1979 do 30. 9. 1979

Poslovanje Gozdnega gospodarstva Novo mesto v obdobju od 1. 1. 1979 do 30. 9. 1979 bomo najlažje pojasnili s pomočjo posebej pripravljenih tabelarnih podatkov o poslovnem uspehu.

V tabeli št. 1 smo prikazali poslovni uspeh Gozdnega gospodarstva v primerjavi s podatki iz istega obdobja preteklega leta in s planom za leto 1979. Iz tabele je razvidno, da znaša celotni prihodek 311.797.369,59 din ali 34 %

več kot v istem obdobju preteklega leta. Na tak porast prihodka je vplivalo povečanje proizvodnje v družbenem sektorju za 3 %, povečanje odkupa za 7 %, predelave lesa na obteovalnici in na žagah ter višje dosežene prodajne cene v odnosu na preteklo leto.

Materialni stroški znašajo 145.234.866,23 in so za 51 % večji kot v istem obdobju preteklega leta. Na porast materialnih stroškov so bistveno vplivali višji stroški odkupa, saj smo za

odkup lesa namenili 48.507.311,45 din ali 34 % več kot v istem obdobju preteklega leta. Večji so bili izdatki za popravila tovornjakov, ki so že v dobri meri iztrošeni, podražitev uslug drugih in drugi stroški, ki so rezultat stalnega naraščanja cen.

Amortizacija znaša 7.624.267,00 din in je za 22 % večja kot lansko leto. Ta porast je rezultat revalorizacije osnovnih sredstev v preteklem letu in novih nabav v tekočem letu.

Dohodek, kot rezultat celotnega prihodka, materialnih stroškov in amortizacije, znaša

158.938.236,36 din ali 22 % več kot v preteklem letu.

Za pogodbene in zakonske obveznosti smo namenili 59.048.553,20 din ali 24 % več kot v preteklem letu. V pogodbenih in zakonskih obveznostih je zajeta biološka amortizacija v znesku 29.044.101,25 din, stroški za financiranje delovne skupnosti skupnih služb v znesku 10.479.882,00 din, obveznosti v zvezi z davčno osnovo v znesku 8.922.902,75 din, obveznosti iz 12. člena zakona o gozdovih v znesku 3.242.127,75 din in druge obveznosti v znesku 7.359.539,45 din.

Čisti dohodek 99.889.683,16 din je za 21 % večji kot v preteklem letu. Čisti dohodek dobimo, če od dohodka odštejemo pogodbene in zakonske obveznosti. Iz čistega dohodka namenimo sredstva za osebne dohodke in za sklade. Za bruto osebne dohodke smo namenili 65.702.120,52 din ali 19 % več kot v preteklem letu. K temu povečanju je delno prispevalo tudi za 3 % večje število zaposlenih.

Poprečni osebni dohodek znaša 7358 din in je za 27 % večji kakor lansko leto. Za sklade smo namenili 34.187.562,64 din. Nekatere sklade moramo formirati v skladu z zakonskimi predpisi in družbenimi dogovori, kot sta rezervni sklad in stanovanjski del sklada skupne porabe, o drugih pa (kot je prosti del sklada skupne porabe in poslovni sklad) odločajo delavci v povezavi s svojimi plani in programi.

Tako smo za rezervni sklad namenili 3.744.710,26 din, kar znaša 2,5 % od doseženega dohodka, in za stanovanjski del sklada skupne porabe 3.764.607,85 din, kar znaša pribl. 6 % od obračunanih osebnih dohodkov. Za prosti del sklada skupne porabe smo namenili 6.059.937,68 din. V tem skladu so zajeta sredstva regresa za prehrano, regresa za letni dopust, sredstva za financiranje počitniških domov, regresa za letni dopust, sredstva za financiranje počitniških domov, za rekreacijo delavcev, za odpravnine in podobno.

Za poslovni sklad smo namenili 20.618.306,85 din. Ta sredstva so namenjena za modernizacijo družbe v širšem smislu, kot je n. pr. razvoj železnic, cest, luk, letališč, za razvoj nerazvitih republik in pokrajin ter za lastne investicije delovne organizacije. Za poslovni sklad smo namenili 21 % več denarja kot lansko leto.

V tabeli št. 2 smo prikazali poslovne rezultate po naših organizacijskih enotah, t. j. TOZD, TOK in DSSS. Iz tabele

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO
v obdobju od 1.1.1979. do 30.9.1979.

Zap. št.	Elementi	Doseženo 30.9.1978.	Plan 1979.	Doseženo 30.9.79.	Indeksi 79/78	79/plan
1.	Celotni prihodek	233.119.311,88	338.047.512,00	311.797.369,59	134	92
2.	Materialni stroški	96.202.707,22	155.883.319,00	145.234.866,23	151	93
3.	Amortizacija	6.240.019,80	10.816.111,00	7.624.267,00	122	70
4.	Dohodek /1-2-3/	130.676.584,86	171.348.082,00	158.938.236,36	122	93
5.	Pogodb.in zakon.obvez.	47.803.997,52	65.137.855,00	59.048.553,20	124	91
6.	Čisti dohodek /4-5/	82.872.587,34	106.210.227,00	99.889.683,16	121	94
7.	Za osebne dohodke	55.401.261,31	83.744.800,00	65.702.120,52	119	78
8.	Za sklade /6-7/ ali /9+10+11+12/	27.471.326,03	22.465.427,00	34.187.562,64	124	150
9.	Za rezervni sklad	2.455.891,87	3.952.350,00	3.744.710,26	152	95
10.	Za skl. skup.por.stan.del	3.073.579,85	4.848.164,00	3.764.607,85	122	78
11.	Za skl. skupne porabe prosti del	4.940.340,29	9.200.498,00	6.059.937,68	123	66
12.	Za poslovni sklad	17.001.514,02	4.464.415,00	20.618.306,85	121	462
13.	Povpreč.št. zapos.	675	717	694	103	97
14.	Povprečni neto OD	5782	6480	7358	127	114

Tabela št. 1

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO
V OBDOBJU OD 1.1.1979 DO 30.6.1979

Zap. št.	Elementi	GG SKUPAJ	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJICE
1.	Celotni prihodek	308.616.700,04	36.756.083,95	53.717.034,60	43.016.922,35	31.025.035,39
2.	Del.prih.po 12.šl.Zak.o gozd.	3.180.669,55	-	-	-	-
3.	Skup.cel.prih.(1+2)	311.797.369,59	36.756.083,95	53.717.034,60	43.016.922,35	31.025.035,39
4.	Materialni stroški	145.234.866,23	17.359.797,72	27.228.583,75	13.433.367,85	11.149.136,25
5.	Amortizacija	7.624.267,00	1.183.189,00	1.277.453,00	1.587.514,00	1.272.971,00
6.	Dohodek (3-4-5)	158.938.236,36	18.213.097,23	25.210.997,85	27.996.040,50	18.602.928,14
7.	Pogodb.in zakon.obvezn.	55.806.425,45	6.034.252,75	7.839.397,45	10.938.459,10	7.363.178,55
8.	Obvez.po 12.šl.Zak.o gozd.	3.242.127,75	-	844.223,25	1.963.026,00	434.878,50
9.	Čisti dohod.(6-7-8)	99.889.683,16	12.178.844,48	16.527.377,15	15.094.555,40	10.804.871,09
10.	Za osebne dohodke	65.702.120,52	9.532.981,85	9.761.270,55	10.182.159,10	7.812.923,25
11.	Za sklade (skupaj)	34.187.562,64	2.645.862,63	6.766.106,60	4.912.396,30	2.991.947,84
12.	Izguba	-	-	-	-	-
13.	Za rezervni sklad	3.744.710,26	455.327,45	630.274,95	699.901,00	465.073,20
14.	Za skl.skup.por.stan.del	3.764.607,85	557.668,15	567.784,55	556.872,80	450.794,95
15.	Za skl.skup.por.prosti del	6.059.937,68	904.000,00	816.000,00	848.000,00	680.000,00
16.	Za poslovni sklad	20.618.306,85	728.867,03	4.752.047,10	2.807.622,50	1.396.079,69
17.	Popreč.štev.zaposl.po stanju konec meseca	694	113	102	106	85
18.	Poprečni OD po vkalk.urah	7.358,00	6.857,00	7.201,00	7.318,00	7.312,00

Tabela št. 2

Zap. št.	Elementi	TOZD ČRNOVELJ	TOZD GRADNJE	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOVELJ	TOK TREBNJE	SKUPNE SLUŽBE
1.	Celotni prihodek	21.028.191,85	12.487.166,85	44.070.189,00	36.240.898,55	17.787.015,30	12.488.162,20
2.	Del.prih.po 12.šl.Zak.o gozd.	3.180.669,55	-	-	-	-	-
3.	Skup.celot.prih.(1+2)	24.208.861,40	12.487.166,85	44.070.189,00	36.240.898,55	17.787.015,30	12.488.162,20
4.	Materialni stroški	7.324.936,49	4.645.094,30	29.791.040,40	21.524.947,10	9.873.740,60	2.904.221,77
5.	Amortizacija	1.116.150,00	572.768,00	56.631,00	26.053,00	97.422,00	434.116,00
6.	Dohodek (3-4-5)	15.767.774,91	7.269.304,55	14.222.517,60	14.689.898,45	7.815.852,70	9.149.824,43
7.	Pogodb.in zakon.obveznosti	4.574.762,40	1.718.795,00	6.872.433,80	6.439.741,65	3.049.450,80	975.953,95
8.	Obvez.po 12.šl.Zak.o gozd.	-	-	-	-	-	-
9.	Čisti dohod.(6-7-8)	11.193.012,51	5.550.509,55	7.350.083,80	8.250.156,80	4.766.401,90	8.173.870,48
10.	Za osebne dohodke	8.982.675,70	3.564.920,05	4.138.400,55	2.521.680,62	2.380.978,50	6.824.130,35
11.	Za sklade (skupaj)	2.210.336,81	1.985.589,50	3.211.683,25	5.728.476,18	2.385.423,40	1.349.740,13
12.	Izguba	-	-	-	-	-	-
13.	Za rezervni sklad	394.194,35	181.732,60	355.562,94	367.247,45	195.396,32	-
14.	Za skl.skup.por.stan.del	507.979,55	207.331,25	240.159,50	148.449,40	141.765,25	385.802,45
15.	Za skl.skup.por.prosti del	816.000,00	280.000,00	312.000,00	216.000,00	224.000,00	963.937,68
16.	Za poslovni sklad	492.162,91	1.316.525,65	2.303.960,81	4.996.779,33	1.824.261,83	-
17.	Popreč.štev.zaposl.po stanju konec meseca	102	35	39	27	28	57
18.	Poprečni OD po vkalk.urah	6.732,00	7.379,00	8.381,00	7.284,00	7.448,00	9.214,00

je razvidno, kakšne poslovne rezultate so dosegle posamezne TOZD. Na tem mestu zaradi pomanjkanja prostora ne bomo

Bo... ne bo..., bo..., ne bo
Čim hitreje po klinih, pa BO!
(Foto: Jože Falkner)

NAFTE NAČRPAMO 4 MILIJONE TON

Zdaj načrpamo v Jugoslaviji na leto pribl. 4 milijone ton nafte, potrebe v državi pa dosega že 17 milijonov ton, tako da moramo uvažati pribl. 13 milijonov ton surove nafte iz raznih držav.

Lani smo v državi proizvedli v hidroelektrarnah 27 milijard kilovatnih ur električne energije, na vseh, za to primernih rekah v Jugoslaviji, pa bi lahko na leto izkoriščali pribl. 50 milijard. Nadaljnja izgradnja hidroelektrarn, termoelektrarn na premog in prvi dve jedrski elektrarni (krška in planirana na Hrvaškem) naj bi zadovoljila vedno večjo porabo elektrike. Lani smo uvozili 44 odst. potrebne energije, kar je 27 odst. glede na naš celoten uvoz. Cene uvožene energije pa so zdaj večje kot doslej, zato moramo z načrtno nadaljnjo izgradnjo elektrarn zaustaviti njen uvoz na sedanji ravni.

obravnavali rezultatov posamezne TOZD. Lahko pa ugotovimo, da so vse TOZD poslovale pozitivno, da so še vedno velike razlike med končnimi rezultati, kar kljub prelivanju dohodka povzroča precejšnje težave pri delitvi čistega dohodka na osebne dohodke in sklade.

V tabeli 3 smo prikazali obveznosti v zvezi z davčno osnovo, ki jih poravnavamo po zakonskih predpisih iz dohodka. Skupaj znašajo te obveznosti 8.922.902,75 din. Te obveznos-

ti bremenijo naš dohodek in jih dajemo brez povračila.

V tabeli 4 smo prikazali obračunane neto osebne dohodke, bolezni in poprečni neto osebni dohodek po posameznih TOZD. Ugotavljamo, da je poprečni osebni dohodek dokaj izenačen, razlike pa izhajajo iz strukture dela in kvalifikacije zaposlenih.

V tabeli 5 smo prikazali opravljena gozdnogojitvena dela, odkazila in urejanje ter obračun biološke amortizacije, iz

katere se financirajo omenjena dela. Iz podatkov vidimo, da smo si ustvarili določeno rezervo pri obračunanih sredstvih. kajti v zadnjem trimesečju pričakujemo večji obseg pogozdovanja kot pa bo priliv sredstev biološke amortizacije.

Iz vsega povedanega lahko sklenemo, da je poslovni rezultat ob 9-mesečnem obračunu v primerjavi s planskimi obveznostmi zadovoljiv.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

PREGLED OBRAČUNANIH OBVEZNOSTI, KI SE OBRAČUNAVAJO OD DAVČNE OSNOVE
V OBDOBJU OD 1.1.1979 DO 30.9.1979

Tabela št. 3

Zap. št.	Obveznost	SKUPAJ GG	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJICE
1.	Davek iz dohod. 5 % od z.št. 54	2.035.822,40	155.985,35	405.878,90	342.361,00	198.270,70
2.	Prisp.za izobr.skup.7 % od z.št. 23	3.301.510,90	254.999,70	656.949,75	554.928,10	322.172,20
3.	Prisp.za razisk.skup.1,4 % od z.št.28	660.302,15	50.999,95	131.389,95	110.985,60	64.434,45
4.	Vodni prisp. 1 % od z.št. 54	407.164,45	31.197,05	81.175,75	68.472,20	39.654,45
5.	Star.zav.kmet.0,5 % od z.št. 21	235.822,15	18.214,25	46.924,95	39.637,70	23.012,30
6.	Prisp.za solid.0,3 % od z.št. 54	122.149,35	9.359,10	24.352,75	20.541,65	11.896,25
7.	Prisp.za želez.1,3 % od z.št. 32	561.634,20	43.379,10	111.756,55	94.401,20	54.806,10
8.	Prisp.za želez.3,7 % od z.št. 32	1.598.497,15	123.463,55	318.076,30	268.680,30	155.986,60
Skupaj obračunane obveznosti		8.922.902,75	687.598,05	1.776.504,90	1.500.007,75	870.232,75

Zap. št.	Obveznost	TOZD ČRNOVELJ	TOZD GRADNJE	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOVELJ	TOK TREBNJE
1.	Davek iz dohod. 5 % od z.št. 54	142.425,20	129.547,55	214.543,15	316.619,95	130.190,60
2.	Prisp.za izobr.skup.7 % od z.št. 23	233.020,90	209.830,40	346.807,85	510.637,55	212.164,45
3.	Prisp.za razisk.skup.1,4 % od z.št. 28	46.604,20	41.966,05	69.361,55	102.127,50	42.432,90
4.	Vodni prisp. 1 % od z.št. 54	28.485,05	25.909,50	42.908,65	63.324,00	26.038,10
5.	Star.zav.kmet.0,5 % od z.št. 21	18.644,35	14.987,90	24.772,00	36.474,10	15.154,60
6.	Prisp.za solid.0,3 % od z.št. 54	8.545,50	7.772,85	12.872,60	18.997,20	7.811,45
7.	Prisp.za želez.1,3 % od z.št. 32	39.640,20	35.695,15	58.996,95	86.866,75	36.092,20
8.	Prisp.za želez.3,7 % od z.št. 32	112.822,05	101.593,85	167.914,45	247.236,10	102.723,95
Skupaj obračunane obveznosti		628.187,45	567.303,25	938.177,20	1.382.283,15	572.608,25

Tabela št. 4

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

NETO IZPLAČANI OD V PERIODIČNEM OBRAČUNU
30.9.1979.

TOZD, TOK	Obračunani neto OD	Bolezni	Skupaj	Štev.zaposl.po vskalk.urah	Povprečni OD neto
TOZD Novo mesto	6.322.736,30	280.186,10	6.602.922,40	107	6857
Straža	6.331.285,50	279.589,85	6.610.875,35	102	7201
Podturn	6.245.761,15	405.970,20	6.651.731,35	101	7318
Črmošnjice	5.104.555,85	291.361,65	5.395.917,50	82	7312
Črnomelj	5.767.373,70	352.135,40	6.119.509,10	101	6732
Gradnje	2.351.438,00	39.397,45	2.390.835,45	36	7379
TOK Novo mesto	2.714.821,25	76.143,05	2.790.969,30	37	8381
Črnomelj	1.668.557,47	35.875,15	4.704.32,62	26	7284
Trebnje	1.599.763,70	76.122,65	1.675.886,35	25	7448
Skupne službe	4.500.705,50	60.312,15	4.561.017,65	55	9214
SKUPAJ	42.606.998,42	1897.093,65	44.504.092,07	672	7358

Tabela št. 5

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

OBRAČUN GOZDNOGOJITVENIH DEL, ODKAZILA IN UREJANJA V OBDOBJU
OD 1.1.1979 DO 30.9.1979

TOZD, TOK	Obrač. gozdgobj. dela	Obračunano odkazila	Obračunano urejanje	Skupaj	Obračunana biološka amort.
TOZD NOVO MESTO	3.590.582,00	380.412,00	28.495,00	3.999.489,00	2.497.372,25
TOZD STRAŽA	2.522.162,00	380.412,00	2.902.574,00	3.578.656,20	3.578.656,20
TOZD PODTURN	1.868.735,00	380.412,00	2.249.147,00	6.436.609,10	6.436.609,10
TOZD ČRMOŠNJICE	2.282.045,00	380.412,00	2.662.457,00	4.060.416,70	4.060.416,70
TOZD ČRNOVELJ	3.566.382,00	380.412,00	282.517,70	4.229.311,70	1.608.006,20
TOZD TREBNJE	457.962,00	55.275,00	513.237,00	-	-
SKUPAJ DRUŽBENI SEKTOR:	14.287.868,00	1.957.335,00	311.012,70	16.556.215,70	18.181.060,45
TOK NOVO MESTO	2.214.753,00	1.369.346,00	297.854,50	3.881.953,50	4.843.064,30
TOK ČRNOVELJ	2.361.229,00	989.060,00	746.467,40	4.096.756,40	4.234.229,70
TOK TREBNJE	718.076,00	485.328,00	-	1.203.404,00	1.785.746,60
SKUPAJ ZASEBNI SEKTOR:	5.294.058,00	2.843.734,00	1.044.321,90	9.182.113,90	10.863.040,80
SKUPAJ DRUŽB.+ZASEB.SEKT.	19.581.926,00	4.801.069,00	1.355.334,60	25.738.329,60	29.044.101,25

V kanjonu Tare, Pive, Lima in Morače

Zemljepisni opisi naših rek so marsikomu več ali manj znani. Našo skupino čolnarjev so še posebno pritegnile bosenske in črnogorske reke, ki so stisnjene v globokih kraških kanjonih.

Pred potovanjem v Bosno in Hercegovino smo kovali načrte in se obenem preizkušali na jezovih Krke, Kolpe, Save in Savinje. Tako smo z velikimi željami in z nekaj izkušnjami sredi avgusta z osebnimi vozili in s popolno kajakaško opremo odpotovali v Črno goro, do Đurđevića Tare. Že sama vožnja do divjih rek je bila zanimiva. Dolga, prijetna in tudi nevarna.

Dež na Tari

Tara je vrezala globok, večinoma neprehten kanjon v apneničaste sklade. Popotniku – čolnarju ali splavarju – se vtisne globoko v spomin. Uslužbenci nacionalnega parka budno „pobirajo“ turistično takso za spust po reki. Ciklostirana določila zakona nekoliko presečejo zaradi slabo oskrbovanega „Motela“ na Đurđevića Tari.

Naj bo že tako ali drugače, usklajeno z ustavo ali ne, ni bilo nam žal denarja, še posebno, ko so nam uslužbenci obljubili, da

bodo Taro ohranili v vsej prvobitni čistosti.

Prvi dan smo preveslali, še nekoliko utrujeni od vožnje in neprespance noči, borih 20 km. V reko smo vstopili nedaleč od Mojkovca, kjer se v Đavolovih podih neusmiljeno peni in vrtniči med velikimi skalnimi bloki. Kanjon je na tem delu globok, iz njega ni peš poti. Tu smo premagali nekaj težjih blokiranih zožitev. Podoba divje reke pa je zaradi močnega dežja in goste megle še bolj divja. Prvič smo prespali pod mostom pri Šljivanjskem. Spanje v toplih spalnih vrečah nam je vračalo moči in pogum za naslednje dneve. Šumenje Tare in škrebjanje dežnih kapelj sta spremljala naš počitek do poznih jutrnjih ur.

Dež ni ponehal. Kljub temu pa smo v čolne spravili hrane za tri dni, spalne vreče, šotore in tople trenirke. V pričakovanju doživetij v hitri Tari smo odveslali iz Šljivanjskega proti znamenitemu mostu Đurđevića Tare. Most je poznan po izredni višini in čudovitih mogočih razpetinah, ki prometno povezuje Plevlje z Žabjakom, Mojkovcem, Kolašinom, s samim centralnim delom Črne gore.

Za mostom smo v bučanju slapov (s številnimi vodnimi preprekami) že lovili opremo kolegov, ko so jih presenetile nepravilne oblike valov in vrtnicev. V nadaljevanju je bila vožnja čudovita, hitra in mestoma nevarna. Strmeli smo v strne skalne

neprehodne bregove s čestimi močnimi izviri kristalne čiste vode. Na posameznih meliščih so nedotaknjene pragozdne bukve, na skalnih pragozih pa vihariki črnega bora. V Tepceh se reka umiri. Splavarji, ki so pred leti splavarili les v Fočo, Višegrad in nižje vzdolž reke, so imeli na večjem prodišču postanek. V previsni steni iza prodišča so prespali na zasilnih ležiščih. Še danes so vidne stare posode in ostanke ognjišč.

Tu smo se okrepcali in zaradi nekaj „ujetih“ kilometrov nadaljevali vožnjo proti Brščenovcem, oziroma Ščepan polju. Tara se s Pivo združuje v Drino, pred izlitem pa še enkrat močno podivja. V teh petih kilometrih divjanja je užitek čolnarja največji. Borutu, ki je še otrok, vendar izredno pogumen, so pošle moči. Na najnevarnejšem delu mu je obratni val iztrgal čoln, ki je neprijetno kazal spodnjo stran. Fant je izginil pod valovi, kjer je imel težave. Voda ga je vrtnčila – premetava pod svojo gladino in ga nesla z veliko hitrostjo med skalami v bolj umirjen tolmun. Odnesele je nekaj prask in raztrgalo mu je obleko.

Proti večeru smo utrujeni zlezli iz čolnov. Pri mostu na Ščepan polju smo postavili tabor, ki je bil ob ognju in toplim čajem nadvse prijeten. Prespali smo pod krošnjami divjih hrušk.

Zajezena Piva

Pred zaježitvijo je bila reka Piva čolnarjem zelo poznana. Sistem

elektram onemogoča daljše vožnje, zanimiv pa je kanjon z vijugasto cesto, po kateri prideš iz Nikšića v Fočo. Veslanje v spodnjem delu Pive je prijetno; reka je izredno čista in peklensko mrzla. Zgomoti del Pive je bil zaradi časovne stiske in torkove omejitve avtomobilskih prevozov nedosegljiv.

Velika in bistra Drina

V sotočju Pive in Tare se po nekaj kilometrih pridruži Drini še reka Sutjeska. Drina ima že veliko vode in razmeroma gorski značaj. Vožnja po njej je bila zanimiva, morda tudi zaradi sonca, ki nas je obsijalo po tridnevnem dežju. Brez posebnih težav smo pred Fočo zasedli primerno prodišče in uredili tabor. V Foči smo telefonirali domov o uspelem spustu, ki je bolj skrbel domače kot nas. Ob polnoči smo se razšli. Večina je odšla na Uno, kjer so se fantje za znamenitim Štrbačkim bukom „neusmiljeno“ kopali. Reka je bila narasla in v tem predelu nevarno divja.

Umazani Lim

S Karlujem sva odšla proti Kolašinu. Med potjo sva se ustavila v Višegradu na znamenitem kamnitem mostu, ki ga je opisal naš Nobelov nagradjenec.

V nadaljevanju potovanja sva se vozila ob umazanem Limu, ki je prav zaradi tega za čolnarje neprivlačen. Umazanija priteka v reko v Ivangradu. Iz veslaškega programa sva Lim izpustila.

Lepa Morača

Morača v svojem znamenitem kanjonu, ki ga z desne strani spremlja cesta, z leve pa znana železniška proga, po lepoti marsikje prekaša krasote kanjona Tare.

V reko sva vstopila pod samostanom Morače. Dež je prenehal, izza meglenih oblakov pa je sijalo sonce. Ker nisva veslala v skupini, sva morala biti še posebno previdna.

V vsej dolžini kanjona je reka hitra, saj ima trinajst promilov poprečnega padca. Brzice so posejane z velikimi odtrgninami sten, kjer voda vijuga in vleče na vse strani. Strašna je podoba razbitih avtomobilov, ki so končali v kanjonu. Nemo in grozeče opozarjajo na neprevidno vožnjo na cesti. Z levega brega se vidijo gmote železja lokomotiv in vagona, ki so nedavno iztirili v kanjon.

Vodni izviri, vdolbine in skalne tvorbe v apnencu vzbujajo popotniku – čolnarju nova pričakovanja. Kanjon je večinoma neprehten. Prehod je možen le z manjšimi čolni, zaradi česar je spust še posebej privlačen. Voda je topla. V večernih urah sva stopila na cesto Titograd – Kolašin, od koder se je pričela pot proti domu preko črnogorskega primorja.

V soncu in v reki vračajočih turistov sva občudovala Neretvo in Vrbas.

JERNEJ PIŠKUR, dipl. ing.

Z zgibnim traktorjem Timberjackom sta vlačila les v odd. 7 Črmošnjice Stane Šenica (na traktorju) in Jože Horvat, ki sta stroj vodila izmenoma. S svojimi 80 konjskimi močmi je Timberjack za buldožerjem drugi po moči med stroji, ki jih uporabljamo pri delu v gozdu. Traktor (na GG Novo mesto imamo dva taka) je zelo uporaben tudi na težkih, kamnitih in strmih terenih, toda od upravljalcev zahteva mnogo znanja, vaje in previdnosti in delo z njim je zelo naporno. (Foto: Jovo Grobovšek).

Na svojem pohodu po Rogu so novomeški taborniki obiskali tudi gozdne delavce pri sečnji v odd. 7 TOZD Črmošnjice. Na sliki sta Luka Djukič (z žago pri obdelavi korenčnika) in Ivo Kokalović. (Foto: Jovo Grobovšek).

Gledališke abonmajske prireditve v sezoni 1979/80 nas vabijo

Gozdno gospodarstvo Novo mesto je tudi letos sklenilo dogovor z Zvezo kulturnih organizacij Novo mesto o nakupu vstopnic za abonmajske gledališke prireditve. Teh bo v sezoni 1979/80 devet. Gozdno gospodarstvo bo imelo za vsako predstavo 30 vstopnic. Tako možnosti za obisk prireditev, ki se bodo zvrstile od novembra do maja, ne bo manjkalo. Cena

vstopnic bo ugodna, 20 dinarjev, čeprav plača organizacija 110 din za vsako vstopnico. Skupaj znaša račun za 30 vstopnic za vse prireditve 30.000 din.

Naše zanimanje za obisk gledaliških del se spreminja od predstave do predstave. Nekateri delavci ne izpustijo nobenega gledališkega dela, precej pa je takih, ki si ogledajo le nekaj predstav. Zanimanje je večje za

komedije, ki sicer v programu prevladujejo.

Prav bi bilo, da bi ugodnosti, ki jih nudi delovna organizacija pri obisku kulturnih prireditev, izkoristili v še večji meri.

Program gledališkega abonmaja 1979-80.

Mestno gledališče ljubljansko:

1. Andrej Hieng: Slavolok (drama)

2. Jean Paul Sartre: Za zaprtimi vrati (drama)

Slovensko ljudsko gledališče Celje:

3. Ivan Cankar: Lepa Vida

4. W. Shakespeare: Ljubezni trud zaman (komedija)

Sentjakobsko gledališče Ljubljana:

5. Miha Mihelič: Svet brez sovraštva (drama)

Stalno slovensko gledališče v Trstu:

6. Mihail Bulgakov: Ivan Vasiljevič (komedija)

Satirično gledališče „Jazavac“ Zagreb:

7. Fadil Hadžić: Človek na položaju (komedija)

Baletna skupina „Lidija Sotlar“ Ljubljana:

8. Odlomki iz baletov Gledališka skupina KD „Dušan Jereb“ Novo mesto:

9. J. Kesselring: Arsenik in stare čipke (drama)

JOŽICA BAJT

Iz fotokronike TOZD Gozdarstvo Podturen

„Zadnji topliški kostanj je padel“. Tako bi se lahko glasil zapis pod tem posnetkom iz leta 1972. Takrat se je sekaška skupina Franca Murna lotila na prošnjo turističnega društva tudi tega dela in posekala propadajoče kostanje na ovinku pri pokopališču. In kaj se je spremenilo od tedaj? Sekiri in motorji je ostal zvest le še Ivan Turk (prvi z leve), Franc Murn pa je postal delovodja, revimi vodja Anton Vlašič je že štiri leta v pokoju, Rudi Struna pa dela sedaj kot cestar. No, tudi cesta proti Podturnu je sedaj asfaltirana. (Foto in besedilo: ing. Slavko Klančičar)

Naše počitniško delo

Deset tabornikov odreda Samotni hrast in osem pionirjev iz pionirskega odreda „Martin Kotar“ iz Sentjemeja se nas je udeležilo delovne akcije na Gorjancih. Pri TOK Novo mesto smo od 10. 7. do 14. 7. želi okoli mladih drevesc in čistili mlad gozd. Delo ni bilo posebno težko, zato smo kaj hitro napredovali. Naš delovni dan pa je bil takle:

zjutraj ob sedmih smo vstali in pospravili šotore, ob pol osmih je bil zajtrk, ob osmih smo odšli na delo, ob desetih pa se nam je vsem prilegla malica, ki nam jo je prinesla naša kuharica na delovno mesto. Kosilo smo imeli ponavadi na Miklavžu ob trinajsti uri. Sledili sta dve uri in pol počitka, potem pa zopet delo do 17.30. Ob devetnajstih je bila večerja, ob dvaindvajseti uri pa je morala biti v taboru popolna tišina, za kar je bil odgovoren dežurni v taboru. Že prvi dan smo določili nočne straže, ki so se izmenjavale vsaki dve uri. Stražarili smo vse od dvaindvajsete do šeste ure zjutraj. Sicer pa je bila tudi čez dan v taboru straža. To sta bila najmlajša udeleženca akcije: devetletna tabornika, ki sta razen stražarskih dolžnosti opravljala tudi druga dela.

V prostem času smo šli na več izletov. Tako smo obiskali Gosposodično in najvišjo točko Gorjancev Trdinov vrh. Na Trdinovem vrhu smo si najprej ogledali stolp, ki ga trenutno obnavljajo, potem pa smo odigrali zanimivo nogometno tekmo z vojaki, ki smo jo seveda izgubili. Na Trdinovem vrhu smo si ogledali še nekaj, kar je vredno omembe to je gorjanski pragozd. Mnogi, ki so pragozd prvič videli, so bili razočarani, ker gorjanski pragozd ni tak kot so tropski pragozdi z levi in tigri, kot smo jih vajeni v filmih.

Sicer pa se tudi v taboru nismo dolgočasili. Odigrali smo več nogometnih tekem, igrali smo tudi tenis, badminton in druge igre z žogo. Tako je bilo življenje v taboru res zelo zanimivo. Poleg tega, da smo na Gorjancih naredili nekaj koristnega, so se tisti, ki še niso taborili, naučili taborniškega reda in discipline ter marsikaterih taborniških spretnosti.

MATEJA CEKUTA

Bili smo v Bosni...

V dneh od 10. do 13. oktobra je naše strokovno društvo zelo uspešno izvedlo na hitro organizirano potovanje po Bosni. Ogledali smo si gozdove in zgodovinske zanimivosti polpretekle dobe v območju reke Sutjeske in vihov Zelengore. Kot še nikoli tako polno zasedeni avtobus je bil dokaz, da si člani našega DIT želijo tudi domačih ekskurzij in da je Bosna za nas že od nekdanj privlačna. Ne samo zaradi orientalskega pridih in burne zgodovine, ampak predvsem tudi zaradi čudovite krajine in gozdarstva.

Ko smo v Črnolju pobrali zadnje udeležence, je voznik Lojze usmeril svoj 45 sedežni avtobus proti Bihaču, po cesti Avnoja do Jajca in dalje skozi Travnik in mimo Sarajeva na jug. Že v trdi temi smo v bližini Foče prispeli na bregove reke Drine. Najbrž bi jo le slutili nekje pod nami, takrat pa se je usedel na vodniški sedež in se je usedel na vodniški sedež in vzel v roke mikrofona naš kolega Jernej. Letos poleti se je s svojim čolničkom spustil po dobršnem delu te reke in je pričel obupati spomine. Pripovedoval je tako zanimivo in plastično o njenih lepota, pasteh in svojim doživljajih, da je reka zaživela v naših očeh v vsej svoji krasoti.

Se 27 km in že smo bili po 14 umi voznji na Tjentištu ob legendarni Sutjeski. Nastanili smo se v istoimenskem hotelu.

Vodja ekskurzije in naš novi predsednik društva je takoj pokazal, da je funkcijo „vzel resno“ in da ne bo popuščanja, kadar gre za izobraževanje, zato je za naslednji dan naročil zajtrk že za polsedmo uro.

Ustvarjeno je bilo tako vzdušje, da so nekateri že pred sedmo uro rogovilili okoli hotela. Zbrali smo se na parkirnem prostoru, toda naših gostiteljev ni bilo od nikoder. Pisarili smo domov in kupovali značke.

Okoli pol desete so prispeli gozdarji iz Foče in se opravičili za zamudo. Predsednik njihovega DIT nas je podrobno seznanil s programom, direktor TOZD „Gozdarstvo“, ki je v okviru ŠIP „Maglič“, pa o tem velikem kombinatu. Njihova delovna organizacija poleg gozdarske dejavnosti obsega še predelavo lesa in druge stranske dejavnosti (vsega skupaj je 10 TOZD).

Gozdarji gospodarijo na površini 61.350 ha. Visokih gozdov je 36.000 ha, nizkih gozdov in gmišč 24.000 ha ter goličav 5.300 ha. Področje je najtežje v Jugoslaviji, relief tipično planinski z masivi kot sta Maglič 2386 m in Zelengora 2015 m ter kanjoni reke Drine, Sutjeske, Tare in Pive. Največji del področja zavzemajo tipi kislih rjavih tal na slikatu in

peščenjakih, medtem ko planinske masive in visoke planote pokrivajo zemljišča, ki so se razvila na apnencih in morenskih nanosih. Etat znaša 183.600 m, od tega 80.300 m iglavcev (43,7 %) in 103.300 m listavcev (56,3 %).

Do leta 1952 so bile glavne prometnice za prevoz lesa gozdne železnice in „koturače“ ter reke. Sedaj imamo 189 km lastnih cest, 29 km železnic in 3 km žičnic. V sečnji v glavnem uporabljajo motorke Husqvarna, pri spravilu pa ima glavno vlogo še konj. Trenutno razpolagajo tudi z 9 traktorji goseničarji.

V biološke investicije vlagajo znatna sredstva. Letno redno pogozdijo 159 ha, uresničujejo pa tudi odredbo nedavno sprejetega samoupravnega sporazuma in dodatno pogozdujejo še 400 ha.

Med tem so se zoprne megle razkadile in obetal se je jasen, čudovit dan. Usedli smo se v nas avtobus in se odpeljali visoko v gore. V načrtu je bil ogled delavskih bivališč, spravilo lesa in sečnja. Cesta je bila solidno grajena, toda ozka, vsekana v živo skalo. Vozili smo se kot po nekakšni polici. Tisti na zunanji strani so kar spreminjali barve zaradi grozečih prepadov. Toda vzpenjali smo se še kar naprej. Kar verjeti nismo mogli, da stane kilometer take ceste prav

toliko in nič več kot naše. Na nekem mestu nas je vodja TOZD opozoril na tri debele bukove hlode ob cesti. Ker nimajo takega dvigala, da bi jih lahko naložil, jih bodo porabili za drva. „Podturnski Malnar bi jih spravil na kanion, brez skrbi“, se je nekdo oglašil.

Svet se je končno odprl in zagledali smo zelene pašnike ter razmetane hišice vasic pod vznožji gorskih vrhov. Hip nato smo bili v delavskem naselju Vrbnica med manjšimi lesenimi stavbami. Ob poti je bil parkiran 30 sedežni avtobus za prevoz ljudi na delo. Za nekaj časa smo se ustavili in izmenjali izkušnje s tega področja.

Preko čudovitega planinskega pašnika Pašina Poljana smo prispeli na sedlo, kjer smo zapustili avtobus. Pokazali so nam mesto, od koder so nekoč po 900 m dolgi stmi trasi spuščali vagončke z lesom v dolino. Med potjo na gorski vrh smo se zaustavili še pri sekaški skupini.

Našo pozornost so vzbudile njihove sekire. Marsikdo od nas bi si jih želel, toda ne za sečnjo, ampak za tesanje, saj je bilo rezilo nenavadno dolgo.

Ker res ni bilo druge izbire, smo tudi vsi „stokilaši“ prilezli na vrh okoli 1700 m visokega Balinovca, toda trud se je zaradi ednistvenega razgleda izplačal. Pred nami je bila Zelengora, Ljubin grob, v daljavi Jahorina.

Globoko pod nami smo zagledali naš avtobus. Eden izmed spremljevalcev nam je razložil, kje se je v 5. ofenzivi gibal vrhovni štab in kje ranjenci. Na mestu, kjer smo stali, pa so bili tedaj Nemci. Sele sedaj sem si predstavljaj, zakaj so bili nekateri vrhovi tako pomembni in kako so se dogodki vrstili.

Spustili smo se po bregu navzdol naravnost do avtobusa.

Med potjo nazaj do Vrbnice so nam povedali, da imamo le še eno točko programa. Ko smo sredi delavskega naselja videli na prostem pogrjnene mize, smo takoj vedeli, za kaj gre. Pogostili so nas z njihovim tipičnim kosilom, ki nam je zelo teknilo.

Med obedom smo se pogovarjali, opazovali vrhove gora in s prvimi jesenskimi barvami obarvane gozdove. Visoko v steni tik pred nami je bila v skalo vsekana trasa nekdanje „koturače“, to je naprava za vagončke na ozkih tračnicah, ki so jih vlekli konji. „Spravilo je moralo biti zelo drago in zelo pogumni ljudje“ smo spoznali. Pozno popoldan smo se vrnili po isti cesti

Strokovna ekskurzija DIT dolenskih gozdarjev na območju nacionalnega parka Tjentište, kjer se je v drugi svetovni vojni v V. sovražni ofenzivi odigrala epopeja jugoslovanskih narodov, imenovana „Bitka na Sutjeski“. Na sliki mesto, kjer je bilo v tej ofenzivi ranjen v roko od delca letalske bombe tovariš Tito. (Foto in tekst: J. Kure).

na Tjentište. Do večerje je bilo še nekaj časa, pa smo ga izrabili za ogled muzeja (spominske hiše) nedaleč od našega hotela. Stavba spominja po obliki na planinske kočice, kakršne so v teh krajih. Muzej na simboličen način prikazuje epopejo Sutjeske. Na steni so vklesana imena 6508 padlih v tej bitki. Slikar Krsto Hegedušič je avtor 13 fresk. Vodič nas je vodil od ene do druge in razlagal, kaj predstavljajo. Razstavljenih je tudi

800 diapozitivov. Na koncu so nam zavrtili še film. Odhajali smo z globokimi vtisi.

Po večerji so se nam pridružili nekateri člani tukajšnjega DIT. Pogovorili smo se marsikaj koristnega. Seveda smo vprašali tudi, koliko kdo zasluži. Naj povem, da je poprečna mesečna plača zaposlenih v ŠIP „Maglič“ 4.300 din.

Ing. SLAVKO KLANČIČAR
(Se nadaljuje.)

O hranilno kreditni službi

Ker gozdno gospodarstvo Novo mesto deluje na območju celotne Dolenjske, se zavzema za skupno hranilno kreditno službo v regiji. Predlagali smo, da bi to združeno hranilno kreditno službo ustanovile kmetijske zadrage Novo mesto, Žužemberk, Metlika, Črnomelj ter Trebnje in Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Tej naši želji pa kmetijske zadrage niso mogle ugoditi z utemeljitvijo, da bi ustanova za tako široko območje bila preveč odmaknjena od kmetov. Težave bi bile tudi s prostori in z ljudmi.

Gozdno gospodarstvo se je potem začelo ločeno pogovarjati s kmetijskimi zadrugami in se dogovorilo, da preko njihovih kreditnih služb izplačuje gozdnim posestnikom denar za odani les. Hranilno kreditne službe so to nalogo prevzele v prepričanju, da bodo gozdni posestniki del svojega denarja pustili v hranilnici pod pogoji, kot jih dajejo druge banke. Vendar ni bilo tako. Kmetje celotne zneske takoj dvignejo pri kmetijski zadrugi, denar porabijo ali pa vložijo na hranilno knjižico v drugih bankah. Pri izplačevanju nastajajo tako pri KZ samo stroški, ne pa tudi dohodki, ki bi jih sicer ustvarili, če bi del denarja kmetje pustili v hranilnici. Zato so vse KZ zahtevale od gozdnega gospodarstva zagotovilo, da jim prizna in plača opravljeno delo pri knjiženju in izplačevanju računov. O tem se bodo pogovarjali predstavniki GG in KZ in prepričani smo, da bodo našli skupe rešitve.

Kmetijske zadrage oblikujejo torej svoje HKS in temu se

bomo morali prilagoditi tudi mi. Zato predlagamo zboru gozdnih posestnikov, da sprejme našo pobudo o vključitvi TOK v HKS pri KZ. Gozdni posestniki TOK Gozdarstvo Trebnje bi se v celoti vključili v HKS pri KZ Trebnje, gozdni posestniki TOK Novo mesto bi se vključili v HKS pri KZ Novo mesto, delno pa v Žužemberku in Ivančna gorica, gozdni posestniki TOK Črnomelj pa v HKS pri KZ Črnomelj in Metliki.

Predlagamo, da TOK Gozdarstvo v sestavi GG Novo mesto sprejmejo sporazum, ki so ga predložile HKS pri KZ, se vključijo v HKS in postanejo enakopraven partner kot druge TOZD oziroma TZO v sestavi KZ. S tem si TOK oziroma gozdni posestniki, delavci TOK in morda tudi TOZD pridobijo pravico odločanja preko svojih delegatov v poslovnem odboru in drugih organih HKS ter pravico do kredita za pospeševanje svoje kmečke in gozdarske proizvodnje, v prihodnosti pa tudi za gradnjo stanovanj.

Seveda pa imamo do gozdnih posestnikov in delavcev TOK ter TOZD v sestavi GG še prošnjo, da varčujejo svoje prihranke pri HKS kmetijske zadrage, katere člani bomo tudi mi, če sprejmemo predlagano rešitev. S tem bi zagotovo odpadle dodatne obveznosti plačila za delo na področju prometa z denarjem.

FRANC MARKOVIČ

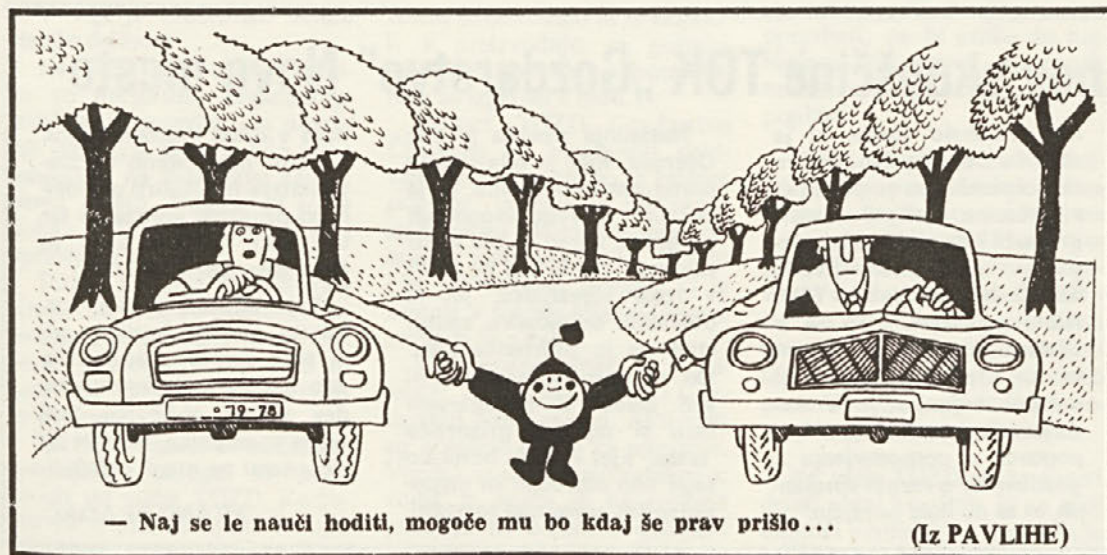
NA LETO: 22 DO 25 TISOČ UČENCEV IZ OSNOVNIH ŠOL

V osmem razredu zaključijo osnovno šolo na Slovenskem na leto od 22 do 25 tisoč učencev.

Večina med njimi se odloči za nadaljnje šolanje na srednjih šolah. Polovica osnovnošolcev se vpiše na poklicne šole, tretjina na tehnične in druge strokovne šole, petina pa na gimnazije. Na poklicnih šolah ostajajo mesta, predvidena za novince, še vedno prazna; lani je bilo takih mest 16 odst., druge srednje šole pa so bile prezasedene. Na slovenskih srednjih šolah je zadnja leta vsakič po tri in pol odstotka več učencev. V šol. letu 1977/78 se je na teh šolah izobraževalo 84.226 učencev ali kar 42 % v če kot pred desetimi leti.

S strokovne ekskurzije DIT dolenjskih gozdarjev v pragozdu Peručice v jugovzhodni Bosni oktobra 1979: ob mogočni smreki. (Foto in tekst ing. Jože Kure).

— Naj se le nauči hoditi, mogoče mu bo kdaj še prav prišlo ...

(IZ PAVLIHE)

Združevanje: prostovoljno in osebno!

Zakon o združevanju kmetov (Ur. list SRS, št. 1/79) zavezuje vse oblike združevanja kmetov, da uskladijo svoje samoupravne splošne akte z zgoraj omenjenim zakonom.

Najpomembnejša akta v TOK sta statut in samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev članov in delavcev. V nadaljevanju bomo skušali obrazložiti naše predloge, ki smo jih vnesli v osnutke sprememb in dopolnitev samoupravnih aktov. Najprej naj povemo, da ima večina oblikovanih predlogov svojo podlago v zakonu o združevanju kmetov, zakonu o združenem delu, zakonu o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja, uredbi o vpisih OZD in drugih subjektih v sodni register ter v odloku o enotni klasifikaciji dejavnosti.

Osnovna teza zakona o združevanju kmetov je, da je članstvo oz. združevanje kmetov tudi na področju gozdarstva prostovoljno in osebno, ter v tem razveljavlja tiste določbe zakona o gozdovih, ki so določale obvezno združevanje kmetov – lastnikov gozdov. Najprej je bilo potrebno opredeliti članstvo v TOK. Pogoje za pridobitev članstva postavlja sicer že sam zakon: sklenitev pogodbe s TOK za določeno skupno proizvodnjo, podpis samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev, trajnejša združitev sredstev oz. dela za potrebne skupne proizvodnje, usvarjanje, razporejanje in delitev dohodka, delitev rizika, starost 15 let.

Sedaj veljavna zakonodaja pozna tri kategorije kmetov: člane, kooperante in kmete, ki proizvodno sodelujejo z organizacijo združenih kmetov, kamor prištevamo tudi TOK. Največje pravice imajo člani: ti morajo biti zastopani v organih upravljanja, telesnih izvršilnih

NOVOSTI V SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTIV TOK NA PODLAGI ZAKONA O ZDRUŽEVANJU KMETOV

organov, disciplinski komisiji, odboru samoupravne delavske kontrole. Zakon izrecno postavlja zahtevo, prav tako pa smo to opredelili z osnutki samoupravnih aktov naše interne zakonodaje, da mora biti v vseh organih TOK več kot polovica delegatov iz vrst članov. Nadajše: samo člani imajo pravico, da o osnovah in meilih za razporeditev dela dohodka, ki pripada samo članom, odločajo z referendumom. Pomembna novost je še ta, da kadar odločajo člani in delavci skupaj in enakopravno z osebnim izjavljanjem, je sklep sprejet, če je glasovala za predlog večina članov in večina delavcev.

Tako kot imajo člani pravice, pa imajo tudi obveznosti, ki izvirajo iz skupnega upravljanja: da izpolnjujejo svoje obveznosti iz pogodbe o proizvodnem sodelovanju in drugih pogodb, da sodelujejo kot delegati v upravljanju TOK, da se ravnajo po določbah samoupravnih splošnih aktov in sklepah organov ter da varujejo ugled TOK.

Spremembe je doživela tudi disciplinska komisija. Spremenila se je njena struktura, vključen je tudi zunanji član, tako kot je to že dosedaj veljalo za TOZD, njena pristojnost izrekanja ukrepov pa se je raztegni-

la tudi na člane. Dosedanji organ TOK – odbor za vprašanje kmetov – je z osnutkom statuta ukinjen, kajti vprašanja, o katerih je odločal, so prišla v neposredno odločanje članov, odbor za vprašanje delavcev pa bo odslej odločal le o sprejemanju delavcev v delovno razmetje. Poudariti je še treba, da kmete, ki so lastniki gozda, pa ne izkoristijo svoje pravice, da postanejo člani TOK, vežejo sklepi temeljne organizacije (blagovna proizvodnja, prispevek za biološka vlaganja ipd.).

Nakazali smo le nekaj vprašanj v zvezi z osnutki samoupravnih aktov. O drugih vprašanjih, ki so mogoče bolj formalno – pravnega značaja (ime in spremembe imena, dejavnost, nastanek članstva, kooperantski odnosi), ker so pač pogojena z zakonom o združenem delu in izvršilnimi predpisi, se bomo temeljiteje pogovorili v javni razpravi, t. j. na delnih zborih.

Osnutek aktov bo po pooblastilu skupščine dal v razpravo svet temeljne organizacije, tako da bi se javna razprava začela 5. novembra in bi predvidoma trajala do 20. novembra. Do 25. istega meseca bi potekalo usklajevanje, pripravili bi spremembe oz. dopolnitve aktov, svet bo določil predlog samoupravnega sporazuma in statuta ter tudi razpisal referendum, ki naj bi bil predvidoma 12. decembra.

Na podlagi sprejetih aktov bo pravna služba izvedla spremembo registracije pri pristojnem sodišču.

To je bilo le nekaj kratkih, uvodnih misli k osnutkom samoupravnih aktov. Upamo, da bo javna razprava pokazala konkretne rešitve v urejanju celovitih družbenoekonomskih odnosov v TOK in prispevala k se bolj smotrnemu gospodarjenju z gozdovi.

LADO JAVORNIK, pravnik

Ekскурzija članov skupščine TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto

Pri TOK se je ustalila naveda, da vsako leto organiziramo enodnevno ekskurzijo za kmete–delegat v skupščini.

12. septembra smo se ob 6. uri odpeljali preko Dvora v Kočevje. Tu smo si v podjetju LIK ogledali obrat iveric, žago in tovarno povišstva. Za vse nas je bil ogled zelo zanimiv, prijazni gostitelji pa so nam odgovorili na vsa zastavljena vprašanja. Po končanem ogledu nas je zu-

naj pričakalo sonce, ki je obetalo čudovit dan. Dobro razpoloženi smo se odpeljali v Grčarice, kjer sta se nam pridružila dva kočevska gozdarja, pomočnika vodij TOZD Jelenov žleb in TOK Ribnica. Peljali smo se v Glažuto, kjer sta nam tovariša na kratko opisala svoji delovni organizaciji. V nadaljevanju je stekel sproščen pogovor o gospodarjenju z gozdovi ter o raznih vprašanjih, ki se ob delu porajajo.

Naslednja postaja je bila Ogenjca, kjer je bila izdana partizanska bolnišnica. To je pečina v zavetju mogočnih gozdov, v kateri so bili skriti ranjenci. Da bi živi ne prišli v roke sovražniku, jih je postrelila bolničarka, zadnji strel pa je prihranila zase. Od tu tudi Jelenov žleb ni več daleč. Z zanimanjem smo si ogledali prizorišče bitke, kjer so naši borci dosegli eno največjih in najpopolnejših zmag nad sovražni-

kom v drugi svetovni vojni.

Polni nepozabnih doživetij smo se na Glažuti poslovili od prijaznih gostiteljev ter se preko Velikih Lašč in Krke odpeljali domov.

Take ekskurzije so za nas, kmete, izredno koristne, saj si tako širimo obzorje. Razen obdelave strokovnih zadev vedno občujemo tudi razne spomenike, ki bi si jih sicer sami ne mogli ogledati.

FRANC BRADAČ

Nova knjiga o E. Kardelju

To jesen bo v okviru Prešernove knjižnice izšla knjiga Franca Šetince o ustvarjalni misli in delu Edvarda Kardelja

„Vodstvo Prešernove knjižnice mi je predlagalo, da napišem knjigo za širši krog bralcev popularne zbirke. Knjiga govori predvsem o dveh mejnikih: Razvoju slovenskega narodnega vprašanja in Smerah razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. To sta dva temeljna kamna, trdno vgrajena v razvoj slovenske in jugoslovanske družbe. Med njima pa je razpet širok in trden most, ki ga sestavljajo naša revolucija, naš narodnosvobodilni boj in naš uspešen povojni socialistični samoupravni razvoj, kjer ni niti enega kamna, ki ne bi bil tako ali drugače povezan z ustvarjalno mislijo in delom Edvarda Kardelja”.

Tako med drugim piše Franc Šetinc v uvodu knjige, ki je napisana v obliki vprašanj in odgovorov. S tako obliko želi avtor predvsem pomagati vsem tistim, ki niso vajeni studioznega branja družboslovnih knjig. Spodbuditi jih želi k razmišljanju in k temu, da bi tudi sami segli po izvornih delih velikana naše revolucije. Gornji odlomek iz uvoda v knjigo nam hkrati

predstavlja tudi že njeno vsebino:

s knjigo Razvoj slovenskega narodnega vprašanja je Edvard Kardelj „odprl vpogled v srce družbe”, v kateri je živel in v pravem času (delo je izšlo leta 1939) pokazal pot, po kateri je moral slovenski narod, če je hotel ostati pri življenju. Kardeljeva knjiga je že takrat s preroško močjo dokazala, da narodnostno vprašanje ni le politično in kulturno vprašanje, temveč je v svoji osnovi družbenoekonomsko in socialno revolucionarno vprašanje. Vse, kar je sledilo, je v celoti potrdilo njegova predvidevanja.

Ze težko bolan je tovariš Kardelj ustvaril svoje drugo najznamenitejše delo. Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Z njim nam je dal smernice in temelje nadaljnega razvoja in rasti naše družbene skupnosti. V njem je med drugim tako jasno in preprečljivo opisana bit samoupravljanja, kot je to znal doslej povedati le malokdo med nami.

Bodimo praktični: pomagajmo do nove knjige o Edvardu

Kardelju kar največjemu številu naših delavcev! Sindikat v delovni organizaciji naj poskrbi za skupno naročilo ustreznega števila nove knjige. Seznanimo z njo naše samoupravljalce, ohranimo in poglobimo z njo nepozabni lik človeka, ki je bil po

besedah tovariša Tita „pol stoletja vojak našega revolucionarnega gibanja, neomajen borec, ki ni poznal umika in oddiha”.

(Naslov za naročila: Prešernova družba, Borsetova 27, 61000 LJUBLJANA).

Nič nas ni presenetilo!

V zadnji številki našega glasila smo zapisali „Nič nas ne sme presenetiti“. To misel smo v praksi potrdili v vaji 29. septembra. Naš odnos do ljudske obrambe in družbene samozščite izpričuje, kako smo delovni ljudje čvrsto povezani, kadar gre za obrambo našega samoupravljanja, za zaščito ljudi in premoženja. Delavci gozdnega gospodarstva imamo glede na delo, ki ga opravljamo, posebne zadolžitve. Gre za zagotovitev v danem času in kraju potrebnih količin lesa za potrebe splošnega ljudskega odpora, za zaščito ljudi v vojnih razmerah ali pa ob elementarnih nevarnostih. Drugo, nič manj pomembno področje našega dela pa je varstvo gozdov pred različnimi škodljivci in boleznimi, zlasti pa pred požari.

V vaji je sodelovalo veliko število delavcev.

Na TOZD gozdarstvo Podturn so preizkusili organizacijo izdelave in spravila lesa posebnih dimenzij, ki ga je bilo treba prepeljati na Pionirjevo žago v Novo mesto. Naloga, ki jo je dobila TOZD Podturn, je bila opravljena v redu.

TOZD Gradnje je aktivirala strojni oddelek za popravilo po neurju poškodovane ceste Gaberje – Gorjanci. Na delo so prišli vsi. Glavne ovire na cesti so bile odstranjene.

Na žagi Poganci so se delavci spoprijeli z nalogo, ki so jo prejeli od vodje TOZD. Razžagati so morali nekaj m³ lesa po posebnem naročilu. Ustavili so

redno proizvodnjo in se vključili v proizvodnjo za potrebe splošnega ljudskega odpora. Naloge so izpeljali v redu.

Delavci TOZD Gozdarstvo Črnomelj so preizkusili delovanje posebne enote za gašenje požarov, opreme in prevoznih sredstev ter oblike skupnega reševanja z občani, gasilci, JLA in LM pri velikem požaru, ki je zagorel v nasadu Mlake. Organizacija je bila dobra.

Večji gozdni požar so si zamislili tudi delavci TOZD Gozdarstvo Novo mesto. Aktivirali so posebno enoto za reševanje. Vendar se je tu malo zataknilo: vodja te enote je bil namreč poklican na določeno dolžnost v krajevno skupnost. Kljub te-

mu je bila skupina hitro pripravljena za gašenje.

Delavci TOZD Straža so sodelovali v akciji skupaj s krajanji in z delavci drugih delovnih organizacij v krajevni skupnosti. Za skupno sodelovanje so se dogovorili tudi delavci TOZD Črmošnjice ter TOK Novo mesto in Trebnje.

Navedli smo le nekaj primerov, kako smo bili pripravljeni na naloge, ki bi jih morali opravljati, če bi prišlo do najhujšega, do vojne, ali drugih nesreč kot so požar, potres ali poplave.

V vaji so splošne enote civilne zaščite pregledale potrebna sredstva, ki jih morajo imeti na razpolago. Ugotovile so pomanjkljivosti in zadolžile odgovorne nosilce obrambnega načrta, da stvari uredijo. Delavci smo bili seznanjeni z nalogami iz obrambnega načrta, ponovno pa smo se seznanili tudi o rokoivanju z gasilskimi aparati.

Na vseh TOZD so že začeli delati vojni komiteji, ki so tudi odigrali pomembno vlogo, da je vaja tako uspešno zaključena.

Vaja je sicer res zaključena, mi pa se bomo še naprej pripravljali, usklajevali obrambne načrte, jih razvijali in se tvorno vključevali v družbeno samozščito, opozarjali in odpravljali morebitne napake in odklone. Vzajemno in solidarno bomo pomagali drugim, kadar bodo v težavah in varovali svoje in družbene materialne dobrine in vrednote.

FRANC MARKOVIČ

OSNUTKI NOVIH ZAKONOV V JAVNI RAZPRAVI

Vrsto novih odločitev, sprememb in rešitev prinašajo različni zakoni, bodisi na ravni federacije ali republike, ki so ta čas v javni razpravi. Gre za osnutek zakona o družbenih svetih, zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SRS, zakona skupnosti socialnega varstva, zakona o socialnem skrbstvu, zakona o družbenem varstvu otrok in skupnostih otroškega varstva in zakona o zdravstvenem varstvu. Zanimivo je, da predvidevajo osnutek zakonov sodno varstvo pravic občanov pred posebnim sodiščem združenega dela.

Pogled na novi zdravstveni dom in zaključna zunanja dela; slovesno so ga odprli 29. oktobra. Za delovne ljudi Novega mesta in širše okolice je to ena izmed velikih, dolgo pričakovanih zmag... (Foto Janez Pavlin)

Steklina še vedno grozi!

Do 30. junija 1979 je virološki laboratorij v Ljubljani preiskal 590 živali, ki so mu jih poslali veterinarski zavodi zaradi suma stekline. Steklino so ugotovili pri 60 živalih. Leta 1978 so pregledali 209 živali, od katerih je bilo 24 steklih.

O steklini so razpravljali tudi delegati zbora občin skupščine SR Slovenije na sejah dne 19. 7. in 23. 7. 1979. Direktor veterinarske uprave SR Slovenije Karel Gošler je delegatom poročal, kaj je bilo v Sloveniji ukrenjeno proti steklini. Med drugim je bila izdana odredba o ukrepih za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje stekline, ki je bila objavljena v Uradnem listu SRS št. 25/1978. Na kratko povzeto vsebuje uredba naslednje določbe.

- obvezno prijavljanje suma stekline;
- izolacijo in opazovanje živali, ki so ugriznile človeka;
- obveznost prijave takih primerov veterinarski inšpekciji;
- pokončanje živali, ki je okužena s steklino (odredi veterinarska inšpekcija);

– kontumac psov in mačk na ogroženem ozemlju (odredi izvršni svet občine);

– prepoved lova s psi (na okuženem ali neposredno ogroženem območju);

– obvezno cepljenje psov;

– obvezno pokončanje psov in mačk, katerih posestniki ne upoštevajo predpisanega kontumaca;

– pokončanje potepuških psov in mačk;

– pokončavanje zveri in pižmovk na okuženem in na neposredno ogroženem območju – prepoved odiranja trupel zveri in pižmovk;

– prepoved klanja za steklino bolnih ali na steklino sumljivih živali;

– prepoved odiranja živali, ki je poginila ali bila pokončana zaradi suma stekline;

– obveznost lovskih organizacij, da prijavijo vsak primer odstrela, ko se je divjad pred odstrelom nenaravno vedla;

– razkuževanje prostorov, predmetov in okolice, ki so bili v stiku z bolno živaljo ali njenimi deli.

Z ukrepi republiške veterinarske uprave in s sodelovanjem lovskih organizacij v Sloveniji je bilo do sedaj preprečeno, da bi se bolezen razširila na ljudi in da se ni razširila izven občin, ki mejijo z Avstrijo in Madžarsko, od koder prihajajo stekle živali.

Epidemiološka komisija je predlagala, da je potrebno cepiti zaenkrat le tiste, ki so stalno izpostavljeni okužbi (poklicni lovci-čuvaji, itd.) v ogroženih občinah. Za preventivno cepljenje proti steklini je bilo nabavljenih 1600 doz cepiva.

Uspešna borba proti steklini je odvisna od sodelovanja čim večjega števila občanov. Prestrašna je ta bolezen, da bi smeli biti pri ukrepih proti njej površni in neodgovorni! Naša dolžnost je, da upoštevamo navodila veterinarjev in izdane odredbe.

Tudi borba proti steklini je ena izmed nalog, kjer se lahko uspešno in koristno izkažemo v ljudski samozaščiti!

J. P.

Kratke, a zanimive vesti

– Gozdno gospodarstvo je naročilo pri geološkem zavodu v Ljubljani izdelavo gradbene dokumentacije za peskokope, ki jih izkoriščamo na našem območju. Ustrezno dokumenta-

cijo moramo dobiti, sicer nam bo inšpekcija preprečila izkoriščanje peska in gram oza.

– Gozdno gospodarstvo je 21. 9. 1979 podpisalo samoupravni sporazum o skupnem vlaganju v nov obrat mehanične delavnice, ki jo gradi Noveles v Straži.

– Za rekonstrukcijo ceste od železniške postaje v Straži do Novelesa je denar zagotovljen. Gozdno gospodarstvo je prispevalo 700.000 din. Cestno podjetje bo z deli začelo v oktobru.

– Dela na rekreacijskem objektu na Resi potekajo v redu. Stroške, kolikor jih odpade na GG (50%), bodo plačale TOZD v sorazmerju z zaposlenimi delavci.

– Gozdno gospodarstvo se dogovarja z Novolesom o ureditvi počitniškega doma v Bohinjski Bistrici. Ko bodo znane finančne obveznosti, se bomo odločili, ali gremo v nakup in popravilo zgradbe ali ne. Verjetno bi bilo prav, da bi kupili nekaj prostorov.

– Gozdna cesta Javhe-Korinj v Suhi krajini bo ta mesec končana. Gradila jo je JLA. TOZD Gozdarstvo Straža in TOK gozdarstvo Novo mesto sta prispevala vsak po 100.000 din.

Kadri rešujejo vse

Zaključena je razprava o osnutku družbenega dogovora o kadrovski politiki

Pred kratkim smo zaključili javno razpravo o osnutku družbenega dogovora o izvajanju kadrovske politike v občini.

Že na začetku naj poudarimo, da je kadrovska politika sestavni del splošne politike. Ta postavlja v ospredje delovnega človeka in njegovo srečo. Kadrovska dejavnost se ne omejuje samo na kadre v delovni organizaciji, temveč daje vsakemu posamezniku možnost, da bo razvil vse svoje sposobnosti ter jih družbeno najustrezneje uporabil. V tem se kadrovska funkcija v delovni organizaciji razlikuje od ostalih poslovnih funkcij. Posameznik vedno deluje v ožji in širši skupnosti, le-te pa delujejo v medsebojni odvisnosti in vzajemnosti do skupnega cilja.

Vse to pa je mogoče doseči le, če bomo spoštovali družbeni dogovor o kadrovski politiki. Ta v 45 členih določa vlogo, kriterije in naloge kadrovske politike, daje enake možnosti razvoja vsem delovnim ljudem, omogoča nenehno izobraževanje in izpoplnjevanje, zagotavlja ustrezno število sposobnih kadrov za ključne naloge oziroma funkcije, zagotavlja javnost in demokratičnost izbire kadrov in njihovega dela, oblikuje ustrezen sistem kadrovske evidence, kontrole dela in sankcij.

Osnetek dogovora v veliko večji meri obvezuje podpisnike k večji disciplini na področju izvajanja kadrovske politike. Opozarja na pomen oblikovanja kadrovskih služb v delovni organizaciji, na sistem planiranja kadrov, izobraževanja in zaposlovanja invalidov ter informiranja.

Družbeni dogovor o kadrovski politiki bo vsekakor od nasK terjal jasnejše in hitreje opredeljevanje na področju kadrovanja in tako dal kadrovski funkciji v delovni organizaciji še poseben pomen.

FRANC MARKOVIČ

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Franc Markovič, ing. Jože Falkner, ing. Jernej Piškur, ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenič, ing. Tone Šepac, ing. Jože Vidovc in ing. Tone Hočevnar – Izhaja enkrat na mesec v 2000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto – Tisk: Knjigotisk Novo mesto – Na osnovi ustreznega dokumenta prosto plačila prometnega davka.